

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ

Розробила: Директор кафедри інженерних дисциплін, к.е.н. Коваленко С.І.

Роботу перевірено спеціально на засіданні кафедри інженерних дисциплін

Протокол від «13» 09 2019 р. № 1

Завідувач кафедри інженерних дисциплін

Секретар кафедри інженерних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ДІ НУ «ОМА»

В.І.Чимшир

2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГЛОБАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ РИНОК»**

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський)
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	073 Менеджмент
Спеціалізація:	Менеджмент в галузі річкового та морського транспорту
Факультет / Інститут / Структурний підрозділ:	ДІ НУ «ОМА»
Кафедра:	Інженерних дисциплін

2019 рік

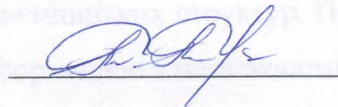
Робоча програма навчальної дисципліни «Глобальний транспортний ринок» розроблена на підставі освітньої програми «Менеджмент в галузі річкового та морського транспорту».

Розробник: Доцент кафедри інженерних дисциплін, к.е.н. Коваленко С.І.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інженерних дисциплін

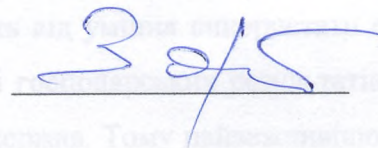
Протокол від «18» 09 2019 р., № 2.

Завідувач кафедри інженерних дисциплін

Т.В.Тарасенко

Секретар кафедри інженерних дисциплін

В.І.Залож

Головна роль у формуванні відзначених процесів належить теорії економічної повсякденної у системі ринку транспортних послуг.

Завданням навчальної дисципліни: головною задачею у системі управління результатами економічного розвитку України є формування у працівників інтересів і стимулів до ефективного використання конкурентних переваг національної транспортної системи. Особливо постало питання активізації інтелектуальних, організаційних, духовних зусиль, консолідація зусиль на розвиток національної транспортної системи всередині світових (глобальних) і підприємницьких економічних структур.

Конкретними завданнями викладення дисципліни слід розглядати означені курсантами і студентами:

- загальних умов економічного розвитку транспортної системи світу;
- чіткого оперування категоріями, принципами та правилами сталого функціонування транспортної індустрії та підприємницьких структур;
- вистом предмету та засобу теорії формування світової транспортної системи;
- дивізіями про фактори і умови формування основних транспортних і позатранспортних результатів;
- умови приймати рішення при виконанні конкретних транспортних завдань;
- принципами реалізації ділової активності в межах міжнародних вантажопотоки та створення конкурентних переваг;

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Глобальний транспортний ринок» є засвоєння закономірностей розвитку інтеграційних процесів у світовому господарстві та підсилення ролі транспортного забезпечення ефективності міжнародного розподілу праці. Спеціалісти морського транспорту повинні оволодіти основами теорії збалансованого розвитку, що розкриває сутність поведінки підприємницьких структур. При цьому освічений спеціаліст не може не володіти необхідною інформацією з мегаекономічних процесів.

Отже, суверенітет держав та економічний розвиток кожного транспортного підприємства та його працівників і акціонерів залежить від уміння використати економічні принципи, що сприяють максимізації соціальних і господарських результатів при обмежених ресурсах транспортного комплексу окремих держав. Тому найважливішою метою викладання дисципліни є придбання курсантами зацікавленості у вивченні економічних процесів і в поясненні важливіших закономірностей господарського та соціального розвитку мегаекономічних, макроекономічних і мікроекономічних підсистем.

Головна роль у формуванні відзначених процесів належить теорії економічної поведінки у системі ринку транспортних послуг.

Завдання навчальної дисципліни: головною задачею у системі управління результатами економічного розвитку України є формування у працівників інтересів і стимулів до ефективного використання конкурентних переваг національної транспортної системи. Особливо постає питання активізації інтелектуальних, організаторських, духовних здібностей, консолідація зусиль на розвиток національної транспортної системи відносно світових (глобальних) і підприємницьких економічних структур.

Конкретними задачами викладання дисципліни слід розглядати оволодіння курсантами і студентами:

- загальних умов економічного розвитку транспортної системи світу;
- чіткого оперування категоріями, принципами та правилами сталого функціонування транспортної індустрії та підприємницьких структур;
- змістом предмету та засобу теорії формування світової транспортної системи;
- знаннями про фактори і умови формування основних транспортних і позатранспортних результатів;
- умінням приймати рішення при виконанні конкретних транспортних задач;
- принципами реалізації ділової активності в межах міжнародних вантажопотоків та створення конкурентних переваг;

- системою управління світовими транспортно-економічними зв'язками;
- здібністю оцінки основних напрямків розвитку структурних підрозділів світового транспортного господарства;
- закономірностей формування основних параметрів транспортної системи світу.

Мова навчання: українська.

Статус дисципліни: обов'язкова.

Робоча програма складена відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізація «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)».

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між соціально-економічними явищами та процесами.
- ФК3. Здатність розкривати взаємозв'язки в системі економічних показників а бо явищ, виявляти тенденції подальшого розвитку.
- ФК5. Здатність розв'язання практичних проблем управління транспортними потоками.
- ФК6. Здатність визначати проблеми управління транспортними потоками на підприємствах морського транспорту.
- ФК9. Усвідомлення ролі системи державного управління, умов взаємодії на макро- та мезорівнях та процесів, що відбуваються у межах глобального простору.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Демонструвати знання теорій, методів пошуку релевантної інформації, уміння інтерпретувати, аналізувати, узагальнювати отриману інформацію для рішення задач підприємства.
- ПРН 4. Демонструвати навички ділового листування з урахуванням міжкультурних відмінностей, проведення дебатів, дискусій.
- ПРН7. Демонструвати здатність грамотно спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.
- ПРН12. Демонструвати навички організації транспортних логістичних послуг з урахуванням вимог сучасного зовнішнього середовища.

ПРН13. Ідентифікувати та оцінювати різні типи управлінських проблем на мікро-, макро- та мезорівнях.

ПРН20. Демонструвати навички моніторингу змін у законодавстві, та забезпечення правомочності рішень у морегосподарському секторі.

ПРН23. Демонструвати навички використання транспортних характеристик вантажів та їх основних властивостей в загальних вимогах розміщення вантажів на судні.

Розподіл годин загального обсягу дисципліни відповідно до навчального плану спеціальності Менеджмент

Розділи навчального плану		1 Мен 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС:		5
Повний обсяг часу на вивчення дисципліни (годин)		148
Аудиторне навантаження	Лекційні (годин)	30
	Практичні (годин)	38
	Лабораторні (годин)	-
Індивідуальні завдання (РФ, РГР, КР, АКР, КНР):		РФ
Обсяг часу на самостійну роботу (годин):		80
Форма підсумкового контролю (І, З):		Іспит

2. Заплановані результати навчання

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Глобальний транспортний ринок» передбачає здобуття курсантом (студентом) наступних результатів навчання.

Знання:

- загальні основи економічного розвитку морської індустрії;
- категорії, принципи і правила функціонування глобального ринку транспортних послуг;
- предмет і метод функціонування ринку транспортних послуг;
- основні риси світових і регіональних транспортних систем і тенденцій їх розвитку.

Уміння:

- дати наукове пояснення економічним процесам, які відбуваються в світі транспортного бізнесу й участі в цьому процесі Україні;
- пояснити своєрідність транспортної стратегії України і тенденції ефективного розвитку;
- науково обґрунтувати доцільність розширення зони національного транспорту;

- системно пояснити економічні процеси, які відбуваються в транспортній галузі світу і України.

Комунікація:

- реагування на прості письмові та усні повідомлення;
- взаємодія в колективі для виконання завдань;
- здійснення наставництва, передавання досвіду;
- використання іноземних мов у професійній діяльності.

Автономність та відповідальність:

- виконання завдань під безпосереднім контролем;
- формулювання елементарних суджень;
- індивідуальна відповідальність за результати виконання завдань у навчанні;
- самостійно систематизувати необхідні висновки щодо можливості покращення результатів розвитку підсистем морського транспорту.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Денна форма навчання			
	Кількість аудиторних годин	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи
Тема 1. Структуризація мегаекономіки транспорту	1	1		
Тема 2. Транспорт в системі світової торгівлі	1	1		
Тема 3. Світовий транспорт	1	1		
Тема 4. Особливості і фактори розвитку транспорту	2		2	
Тема 5. Економічні переваги окремих транспортних систем	1	1		
Тема 6. Структура світових вантажопотоків	5	1	4	
Тема 7. Потенціал і ресурси окремих видів транспорту	1	1		
Тема 8. Регіональні транспортні системи	2		2	
Тема 9. Ринок робочої сили транспортних робітників	1	1		
Тема 10. Мегаекономічна транспортна рівновага				
Тема 11. Основні залізничні магістралі	1	1		
Тема 12. Зона діяльності автотранспорту	1	1		
Тема 13. Функції авіаційного транспорту				
Тема 14. Закони формування транспортних об'єднань	1	1		
Тема 15. Обмеження в розвитку транспорту	2		2	
Разом за розділом 1	20	10	10	X
Тема 1. Предмет і метод розвитку світової транспортної системи	2	1	1	
Тема 2. Історичні аспекти розвитку світового транспортного комплексу	4		4	

Тема 3. Інструментарій розвитку торговельного мореплавання	2	1	1	
Тема 4. Ринкова організація мореплавання	2	1	1	
Тема 5. Виробничі можливості судноплавних компаній	2	1	1	
Тема 6. Збалансованість попиту (вантажопотоків) і пропозиції (дедвейту флоту)	3	2	1	
Тема 7. Особливості державної транспортної політики	2	1	1	
Тема 8. Мультиmodalьні транспортні технології	5	1	4	
Разом за розділом 2	22	8	14	X
Тема 1. Закони розвитку ринку морської торгівлі	1	1		
Тема 2. Система адміністрування на морському транспорті	1	1		
Тема 3. Теорія розвитку судноплавства та пропозиції провізної спроможності	1	1		
Тема 4. Функція витрат судновласника	5	1	4	
Тема 5. Стратегії поведінки судновласників за критеріями конкурентоспроможності	1	1		
Тема 6. Система рефлагування	5	1	4	
Разом за розділом 3	14	6	8	X
Тема 1 Глобальна галузева рівновага	1	1		
Тема 2. Циклічність параметрів ринку морської торгівлі	1	1		
Тема 3. Ціноутворення в умовах досконалої конкуренції	2		2	
Тема 4. Ціноутворення на монопольному ринку	4		4	
Тема 5. Принципи рівноваги на фрахтовому ринку	1	1		
Тема 6. Морська рента	1	1		
Тема 7. Збалансованість глобальних і національних інтересів розвитку морського транспорту	1	1		
Тема 8. Конкуренція у світовій транспортній індустрії	1	1		
Разом за розділом 4	12	6	6	X
Всього аудиторних годин	68	30	38	X
Самостійна робота (години)	80			
з них на виконання індивідуального завдання **	10			
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	148			

4. Теми практичних занять

№	Назви тем	Денна форма навчання
1.	Особливості і фактори розвитку транспорту	2
2.	Структура світових вантажопотоків	4

3.	Регіональні транспортні системи	4
4.	Обмеження в розвитку транспорту	4
5.	Історичні аспекти розвитку світового транспортного комплексу	4
6.	Мультиmodalьні транспортні технології	4
7.	Функція витрат судновласника	4
8.	Система адміністрування на морському транспорті	2
9.	Стратегії поведінки судновласників за критеріями конкурентоспроможності	1
10.	Система рефлагування	4
11.	Ціноутворення в умовах досконалої конкуренції	2
12.	Ціноутворення на монопольному ринку	2
13.	Конкуренція у світовій транспортній індустрії	1
Разом		38

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота призначена для поглиблення, розширення і закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях. Вона допомагає набутти навички самостійної роботи з довідковою, навчальною і науковою літературою, державними і галузевими стандартами; підвищити якість самостійної проробки студентами навчальної інформації шляхом її конкретизації і цілеспрямування.

Види самостійної роботи:

1. Робота по опрацюванню лекційного курсу.
2. Робота по вивченню окремих тем курсу, не висловлюваних при читанні лекцій (що задаються викладачем).
3. Виконання практичних розрахунків, заданих викладачем.

6. Індивідуальні завдання

6. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних завдань	Денна форма навчання
Контрольна робота	Реферат

Тематика рефератів:

1. Сутність і умови формування глобальних економічних відносин
2. Економічні переваги окремих транспортних систем
3. Закономірності та особливості розвитку світового транспорту
4. Сутність світової транспортної системи
5. Основні залізничні магістралі
6. Зона діяльності автотранспорту
7. Функції авіаційного транспорту
8. Особливості взаємодії та збалансованості розвитку окремих транспортних підсистем
9. Інструментарій розвитку торговельного мореплавання
10. Виробничі можливості судноплавних компаній
11. Стратегічні підходи до ефективного розвитку глобального ринку морської торгівлі
12. Теорія розвитку судноплавства та пропозиції провізної спроможності
13. Особливості формування міжнародних транспортних коридорів
14. Принципи та система конкурентного позиціонування транспортних підсистем
15. Глобальна галузева рівновага
16. Циклічність параметрів ринку морської торгівлі.
17. Закономірності розвитку окремих сегментів морської транспортної індустрії
18. Проблеми адекватного розвитку морського транспорту України
19. Чорноморський басейн в системі транзитних технологій

7. Методи контролю

Курсанти (студенти) опановують зміст навчальної дисципліни у наступних видах навчальної роботи: опрацювання лекційних матеріалів, підготовка до практичних занять, надання відповідей на тести з тем курсу; виконання практичних завдань, обговорення конкретних ситуацій на практичних заняттях; розв'язання задач.

Поточне оцінювання курсантів (студентів) здійснюється у вигляді демонстрації їх результатів навчання та оцінювання: усної відповіді на питання лекційного курсу; розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків; виступ на практичних з рефератом, в дискусії.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю. Форма підсумкового контролю: *екзамен*.

Методи демонстрації здобутих результатів навчання

№ п/п	Результати навчання	Методи демонстрації
1	Знати загальні основи економічного розвитку морської індустрії	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях
2	Знати категорії, принципи і правила функціонування глобального ринку транспортних послуг	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях з рефератом, в дискусії
3	Знати предмет і метод функціонування ринку транспортних послуг	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях з рефератом, в дискусії
4	Знати основні риси світових і регіональних транспортних систем і тенденцій їх розвитку	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях з рефератом, в дискусії
5	Уміти дати наукове пояснення економічним процесам, які відбуваються в світі транспортного бізнесу й участі в цьому процесі Україні	Розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків,
6	Уміти пояснити своєрідність транспортної стратегії України і тенденції ефективного розвитку	Розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків, виступ на практичних заняттях
7	Уміти науково обґрунтувати доцільність розширення зони національного транспорту	Розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків, виступ на практичних

8. Схема оцінювання (довідник з розподілу оцінок)

Шкала оцінювання ВНЗ	Національна оцінка	Критерії оцінювання
A	відмінно	Студент проявляє особливі здатності, уміє самостійно добувати знання, без допомоги викладача знаходить і обробляє необхідну інформацію, уміє використовувати набуті знання й уміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні дарування й похитості
B	добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно вирішує вправи й завдання в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначно
C		Студент уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є істотні, підбирати аргументи для підтвердження думок
D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість істотних
E		Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вище початкового, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	не задовільно	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання й відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

9. Рекомендована література

Основна

1. Кокин А. С. Международная морская перевозка груза: право и практика / А. С. Кокин. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – 584 с.
2. Винников В. В. Экономика морского транспорта. Одесса: Феникс, 2011. - 944 с.
3. Кендалл Л. К. Экономика: и организация работы флота.- М.: Транспорт, 2003. – 540 с.
4. Примачев Н. Т., Примачева Н. Н. Торговые порты в системе международных транспортно-экономических связей. – Одесса: Автограф, 2008. – 283с.
5. Плужников К. И. Глобализация производства и распределения транспортных услуг. / К. И. Плужников. – М.: РосКонсульт, 2004. – 258 с.
6. Винников В. В., Е. Д. Крушкин, Е. Д. Быкова Системы технологий на морском транспорте. – Одесса: Феникс, 2010. – 576 с.

Додаткова

1. Боняр С. М. Судходство река-море: проблеми розвитку судовладельческих компаний. Одесса:, ИПРиЭЭИ, 2009. – 288 с.
2. Котлубай А. М. Торговое судоходство Украины: проблемы и перспективы развития. Одесса: ИПРиЭЭИ, 2008. – 379 с.
3. Левиков Г. А. Смешанные перевозки (состояние, проблемы, тенденции) / Г. А. Левиков, В. В. Тарабанько. – [2-е изд.]. – М.: РосКонсульт, 2006. – 224 с.
4. Миусов М. В. Стратегия позиционирования транспортного потенциала в глобальном рынке морской торговли. – Одесса: Автограф, 2006. – 232с.
5. Николаева Л. Л., Цымбал Н. Н. Морские перевозки. – Одесса, Феникс, 2005.- 436 с.
6. Примачев Н. Т. и др. Экономические основы функционирования морского рынка транспортных услуг. – Одесса: Автограф, 2004. – 329 с.
7. Примачев Н. Т., Примачева Н. Н. Морские торговые порты в системе интермодальных транспортных сообщений. – Одесса: ИПРиЭЭИ, 2001. – 214 с.
8. Цветов Ю. М. Основы организации транспортного обеспечения внешнеторговых связей Украины. – Киев: ИКТП-Центр, 2000, - 581 с.
9. Alderton P. M. Sea Transport: operation and economics. – London: Thomas Reed. 2008

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Review of maritime transport:

http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/rmt2017_en.pdf

http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/rmt2018_en.pdf